

Jemma já hausar

KLIPPEØEN

Nr. 5

oktober-november

Årg. 79

sk

Bornholmske søfolk har i århundreder sejlet verdenshavene tynde, og bornholmske skippere stod også bag rattet på flere af slaveskibene, som i 1700-tallet bragte slaver fra Afrika til de danske øer i Vestindien. På billedet ses slaveskibet Kongen af Assianthe på Københavns red. Christianshavn var hjemsted for mange redere, købmænd og søfolk, der var engageret i slavetransporter og handel med varer til og fra De Vestindiske Øer. Og der er en hel del bornholmere på hjemmesiden "Christianshavns sorte fortid". Læs mere inde i bladet.

DE BORNHOLMSKE HJEMSTAVNSFORENINGER
København · Helsingør · Hillerød · Roskilde · Næstved · Fyn · Jylland

Husk. Som medlem er man altid velkommen til at deltage i alle syv foreningers arrangementer

Bornholms Hjemstavnsforening af 1942

bornholms-hjemstavnsforening-kbh.dk

Formand: Carlo Holm, Engtoftevej 7, 2.th., 1816 Frederiksberg C., 2043 4146.
carloholm1@live.dk

Kasserer: Bent Christiansen, Sognevangen 2 A, Sengeløse, 2630 Taastrup. 2264 3604.
bent_christiansen@mail.dk

Kirsten Petersen, Næsborgvej 54, st. tv., 2650 Hvidovre. 4061 7750. kirsten.petersen@hvidovrevang.telelet.dk

Georg Mogensen, Højstrupparken 35, 1.th., 2625 Vallensbæk, 4364 3047.

Poul Højgaard, Leen B1. 2.3. 2630 Høje Taastrup
Tlf.: 40152889.

Aase Jacobsen, Bogtrykkervej 41, 4.tv, 2400 Kbh.NV, 29823914.

Henning Rasmussen, Nyvej 87, 3.mf, 2620 Albertslund 2121 8598.

Birthe Jepsen, Finsensvej 7 C, st., 2000 Frederiksberg 3810 2075.

Bornholms Hjemstavnsforening for Helsingør og omegn

Formand: Vibeke Munk, Roret 69, 3070 Snekkersten, 4913 4050,
vibeke@munk.mail.dk

Kasserer: Nina Müller, Nørrevej 75B, 3070 Snekkersten, 4046 7452, niuf30@gmail.com

Bornholmerforeningen for Hillerød og omegn

bornholmerforeningen-hillerod.dk

Formand: Jørgen Dam, Hille-rødvejen 9, 3480 Fredensborg,

48476140, mobil 40637526,
Email: jorgen.dam@mail.dk

Kasserer: Bente Jakobsen, Rytterstien 2, 3400 Hillerød, tlf. 5122 7452
bente-finn@jakobsen.mail.dk.

Bornholmerforeningen for Roskilde og omegn

roskildebornoherforening.dk

Formand: Anne Grønnegaard, Ravnsholt 213 st., Himmelev, 4000 Roskilde, tlf. 22 98 25 96.
formand@roskildebornoherforening.dk

Kasserer: Gurli Kofod, Stæregårdsvangen 21. 4550 Asnæs, 5219 9004
Mail: jgkofod@mail.dk.

Bornholmerforeningen for Vestsjællands og Storstrøms amter af 1987

Formand: Svend Hellisen: Torpevej 14, 4160 Herlufmagle 5550 0536,
shla.torpe@dlgtele.dk

Kasserer: Anna Ring Andreasen, Irisvej 41, 4700 Næstved, tlf. 2297 3425 mail: itdata@c.dk

Hjemstavnsforeningen Bornholmerklubben Fyn af 1982

www.bornholmerklubben-fyn.dk

Formand: Finn Mortensen, Rosenvænget 6, 5540 Ullerslev, 5184 9875
i_mortensen@hotmail.com.

Kasserer: Gurli Grønnegaard, Bøgeskovvej 50 5540 Ullerslev, 2261 6705.
gurligroennegaard@gmail.com.

Bornholms Hjemstavnsforening 2000 (Jylland)

bornholmshjemstavn-jylland.dk

Formand: Poul-Erik Nilsson, Plantagen 22, 8400 Ebeltøft. Tlf.: 51309567.
E-mail: oebo48@mail.dk
Kasserer: Anette Havmøller Bårtel, Vermundsvej 35, 8370 Hadsten, tlf.: 20574622,
e-mail: njbahb@hotmail.com

Hjemstavnsbyen

hjemstavnsbyen-svaneke.dk

Formand: Birthe Nørregård Sørensen, Falkoner Allé 60, 1. tv. 2000 Frederiksberg, mobil 3025 4223,
bornhjemstavn@mail.tele.dk

Forretningsfører: Carlo Holm, Engtoftevej 7.2.th. 1816 Frederiksberg C, 2043 4146
carloholm1@live.dk

Inspektør i Svaneke: Lene Smidt
tlf. 2442 6296.

Bornholmernes Hjælpefond

Formand: Wilhelm Lind, Nyvej 4 2.tv., 2600 Glostrup, 5129 5553, wilhelm.lind@privat.dk

Kasserer: Mogens Bech, Hagbardsvej 15, 3650 Ølstykke 47174257,
h-m.bech@post.tele.dk

Klippeøen

Ekspedition: Birthe Nørregård Sørensen, Falkoner Allé 60, 1. th. 2000 Frederiksberg, mobil 30 25 42 23,
bornhjemstavn@mail.tele.dk

Redaktør: Erik Jensen, Badensgade 20, 2300 København S, 27245630
erj.global@gmail.com

Tryk: Bech Distribution a/s, Hedelykken 2-6, 2640 Hedehusene.

KØBENHAVN

Bornholms Hjemstavnsforening af 1942
www.bornholms-hjemstavnsforening-kbh.dk

Så forsøger vi igen med generalforsamlingen

I Coronaens tegn vil vi prøve at få gennemført vores udsatte generalforsamling og ekstraordinære generalforsamling, så vi kan få godkendt de nye vedtægter.

Dagsordenen er den samme som planlagt i marts måned og vil selvfølgelig blive omdelt sammen med regnskabet på selve mødet den 4. oktober kl. 12.00. Se omtalen i Klippeøen nr. 4. 2020

Husk tilmelding!! Ring venligst til Henning Rasmussen på telefon 2121 8598 inden den 27. september. Hvor mange gæster, vi må være i salen, er ikke helt fastlagt endnu.

Samme dag, ca. kl. 14,00, skulle vi gerne være klar til det første bankospil, husk kaffe og kage giver foreningen denne specielle dag. Desuden vil vi til generalforsamlingen servere 2 stk. smørrebrød med en øl / vand til.

Den 17. oktober får vi som bekendt besøg af Jørgen Lundt. Der har været flere, der har meldt deres ankomst til arrangementet med denne bornholmske ungdomsstjerne fra 60erne. Det ville være dejligt, at I, der vil have denne oplevelse, ringer til Henning Rasmussen 2121 8598 og fortæller, hvor mange I kommer. Prisen for denne oplevelse inkl. kaffe og kage er 60 kr., som betales ved indgangen.

Bankospillet den 1. november er til sædvanlig tid kl. 13.30. Husk, at der er mulighed for at vinde

Bjarne fra De skæve Stykker kommer og underholder.

en juleand.

Juletræ og julehygge bliver i år afholdt den 21. november. (Vi bestemmer ikke altid selv, hvornår vi kan komme ind og leje salen.)

Men vi starter som sædvanligt kl. 13.00. Vi har aftalt med Luciapigerne og fået bekræftelse på, at nisserne gerne må rejse ned til os. De medbringer sikkert nogle dejlige gaver til alle.

Underholdningen er lagt i hænderne på ”De skæve stykker”. Gløgen og kaffen bliver serveret i pausen, dertil æbleskiver og kage. Prisen for hele denne fest

er sat til en firkantet 100-seddel. Her skal I også melde jer til i god tid ved at ringe til Henning Rasmussen, telefon 2121 8598.

Til alle arrangementer kan der købes øl / vand / vin. Alle arrangementer afholdes i Frihedens Idrætscenter, teatersalen. Hvidovrevej 446, 2650 Hvidovre.

Dette er skrevet, før vi er klar over, hvor mange vi må være i salen. Derfor tages der forbehold for gennemførelse af alle arrangementerne, men vi håber og regner med, at alle vil passe på ikke at sprede smitte med coronavirus.

Runde dage i oktober

10. oktober 90 år: Rigmor Rasmussen, Bistrup Park 41, 3460 Birkerød, født Adolfsen i Sandvig.

11. oktober 65 år: Merete Kaas Kjer, Lundevej 17, 6823 Ansager.

14. oktober 80 år: Søren Low, Skovgårds Alle 179, 3500 Værløse, født i Aaker.

15. oktober 60 år: Birgit Effersøe, Solvangsvej 7, 2600 Glostrup.

18. oktober 80 år: Bent Pedersen, Nørre Alle 17 B, 4. th., 2200 Kbh. N, født i Aaker.

22. oktober 75 år: Inge Kofod Møgelberg, Løvtoften 3, 2630 Taastrup, født i Aarsdale.

23. oktober 65 år: Inge-Merethe Hansen, Frederiksholms Kanal 26 D, st.th, 1220 Kbh. K., født i Rønne.

27. oktober 75 år: Lillian Pedersen, Glentemosen 5, 1. lejl. 115, 2605 Brøndby.

28. oktober 70 år: Henning Wismann, Fabriksvej 22, 3782 Klemensker, født i Knudsker.

Runde dage i november

2. november 60 år: Jan Stender, Højgårds Alle 48, 2880 Bagsværd, født i Rønne.

5. november 80 år: Jens Camradt, Skyttehusene 35, 2620 Albertslund.

5. november 65 år: Susanne Brun, Slotsgade 16, 5953 Tranekær.

6. november 80 år: Jørn Jørgensen, Torneværksvej 12, 3700 Rønne.

6. november 65 år: Linda Grøndal, Parkvej 50, 1. th, 2630 Taastrup, født i Allinge.

10. november 85 år: Jytte Andersen, A.F.Beyers Vej 5 B, 1.tv, 2720 Vanløse.

11. november 80 år: Dorthea M. Rose, Rudolph Bergs Gade 10, 2100 Kbh. Ø, født Munch i Nexø.

15. november 80 år: Karen Jonassen, Stationsvænget 7, 2.tv, 2791 Dragør, født i Rønne.

22. november 65 år: Dag Sander Jensen, Skovmose Alle 27, 3500 Værløse.

24. november 70 år: Eric Turman Mogensen, Agnetevej 19, 2300 Kbh. S, født i Rønne.

25. november 75 år: Kirsten Sonne, Askevænget 47, st.tv, 2830 Virum, født i Aakirkeby.

29. november 65 år: Jens Christian Olsen, Engblommevej 63, 2400 Kbh. NV, født i Allinge.

30. november 95 år: Niels Nørregaard, Øverødvej 94B, - 2, 2840 Holte, født i Bodilsker.

Nye medlemmer

Camille Dam-Vestergaard, Frederikssundsvej 62 A, 3.th, 2400 Kbh. NV.

Casper Braid, Nørrebrogade 158, 5.tv, 2200 Kbh. N.

Martin Koefoed Schwab, Thyge Brahes Vej 23, 9000 Aalborg.

Peter Servais, Enighetens Væg 63, lejl. 1103, 3959 Kalmar, Sverige.

Anni Nielsen, Kastruplundsgade 22, 2D, 2770 Kastrup.

Helle Rasch Rasmussen, C.F. Richsvej 103 J, st.th, 2000 Frederiksberg.

Susanne Kofoed Pedersen, Troelsvej 211, 5491 Blommenslyst.

Lene Caroc, Magistervej 33, 1.tv, 2400 Kbh. NV.

Stefanie Johansen, Hovmestervej 21, 3.tv, 2400 Kbh. NV.

Kirsten Madsen, Østerbrogade 89, 3. tv, 2100 Kbh. Ø.

Lars Madsen, Mosegårdsvej 26, 8800 Viborg.

Tine Gertz Gregersen, Under Elmene 3, 3.th, 2300 Kbh. S.

Trine Corell-Kramer, Jagstien 4, 3480 Fredensborg.

Jette Børresen, Vester Voldgade 102, 3.th, 1552 Kbh. V.

Jette Kildehøj Hansen, Hårlev Bygade 23 A, 4652 Hårlev.

Henriette Kofoed Jensen, Nellikevej 19, Vester Såby, 4330 Hvalsø.

Annette Kusz, Jacob Bulls Alle 148, 1.th, 2860 Søborg.

Marianne Evers, Stevns-gade 1,3., 2200 Kbh. N.

Bjarne Vinther, Rosmosevej 11, 2650 Hvidovre.

Michael Kofoed, Klausdalsbrovej 165, 2860 Søborg.

Christian Malmos, Hovedgaden 92, 4490 Jerslev.

Thomas Kofoed Madsen, Farverensvej 19, 9000 Aalborg.

Erling Brandt, Amsterdamhuse-
ne 36, 3600 Frederikssund.

Robert Cort Hansen, Slimminge-
vej 50, 4100 Ringsted.

Danny Coorth-Watz, Slåenvej 8
A, 4600 Køge.

HELSEINGØR

Bornholms Hjemstavnsforening
for Helsingør og Omegn

Fødselsdage

1. oktober 80 år:

Bessie Tanzer, Frederiksdalsvej 29, 1.th., 2830 Virum, født Johnsen i Åker.

4. oktober 90 år:

Holger Johns, Slotsbakken 96, 2970 Hørsholm.

Inden flytning til Hørsholm var Holger i mange år aktiv i bestyrelsen.

Dødsfald

Runa Kofoed, Snekkersten, døde 10. juli efter længere tids sygdom. Runa blev kun 71 år.

Karla Jensen, Helsingør døde i juni måned. Karla blev 99 år.

Karla Jensen var enke efter medstifter af Bornholms Hjemstavnsforening, Helsingør Knud Jensen. Medlem siden 1950 og senere æresmedlem i foreningen.

Generalforsamling 11. okt.

Bornholms Hjemstavnsforening, Helsingør afholder den årlige generalforsamling søndag den 11. oktober kl. 13 i vores nye lokaler på Biblioteket i Espergærde.

Dagsorden:

1. Valg af ordstyrer
2. Formandens beretning
3. Regnskab
4. Fastsættelse af kontingent
5. Valg

Valg af formand og kasserer
1 suppleant + 1 revisor og revisorsuppleant

6. Indkomne forslag
7. Eventuelt

Forslag til generalforsamlingen skal være formanden i hænde senest 1.oktober 2020.

Foreningen vil i år være vært ved et let traktement inden generalforsamlingen. Drikkevarer

købes i baren. Tilmelding nødvendig senest onsdag den 7. oktober til Nina (4046 7452) eller Vibeke (4913 4050).

Traditionen tro afholder vi i vores forening i Helsingør årets eneste bankospil i forbindelse med generalforsamlingen. Og det er med gode, spiselige gevinster.

Vi glæder os til at gense vores medlemmer og forhåbentlig få gode ideer til det videre arbejde i foreningen.

Spillemanden kommer på besøg

Søndag den 22. november kl. 14 julehygge. Siden foråret 2020 har vi haft kontakt med Jørgen Lundt. Spillemanden, der sammen med orkestrene Melodi Makers og Vanguards underholdt os i de glade ungdomsdage på Bornholm.

Jørgen vil fortælle om sit liv på øen, historier og musikken fra dengang, hvor vi dansede på Fredensborg og andre gode steder. Kom og få en god eftermiddag i nostalgis tegn med melodier, hvor vi kan synge med. Vi tager forskud på julen med

Jørgen Lundt har været en populær musiker gennem mange år.

servering af æbleskiver, gløgg og kaffe. Tilmelding nødvendig senest onsdag den 18. november til Nina (404607452) eller Vibeke (4913 4050).

Hele eftermiddagen med sang og musik, servering og julehygge fås for kun kr. 50,00 pr. person.

Nye medlemmer

Hanne Finne Jensen, Hestens Bakke 18, 2.mf, 3000 Helsingør
Isabella Holm, Ndr. Strandvej 339, 2.th., 3100 Hornbæk

HILLERØD

Bornholmerforeningen for Hillerød og Omegn

www.bornholmerforeningen-hillerød.dk

Så kom vi i gang

Vi kom godt i gang med den nye sæson. Det blev en fin eftermiddag for deltagerne i generalforsamlingen den 6. september. Det skete med behørig afstand, håndsprit, ingen buffet og ingen fællessang. Forhenværende formand Knud Hansen blev valgt som dirigent, og han styrede os sikkert igennem dagsordenen. Der var genvalg til Hans-Jørn Green og Lis Petersen. Bente Jacobsen fremlagde regnskabet, som viser, at foreningen

har en sund og solid økonomi. Desværre ønskede vores to suppleanter, Anette Schönwandt og Bente Vyff, ikke genvalg, så vi takker dem for indsatsen. De to nye suppleanter blev Jørgen Thorup og Bente Thorup. Formandens beretning og referat kan ses på hjemmesiden. Stig Sommer (billedet) underholdt forsamlingen med bl.a. et - desværre aktuelt - potpourri med netop afdøde Bent Fabricius Bjerres kendte musik.

Bornholmermad

Der var rigtig mange til vores frokost sidste år, så det er naturligt at gentage dette arrangement. Søndag den 15. november kl. 12.30 bliver der igen serveret stor frokost i Grønnegadecentret, hvor der vil være nogle bornholmske specialiteter på menuen. Dertil kan nydes både Svaneke-øl og snaps "hjemmefra". Gå ikke glip af denne hyggelige sammenkomst. Vi arrangerer amerikansk lotteri.

Prisen for hele arrangementet (ekskl. lotteri) er 150 kr. per person, inklusive én øl eller vand. Se hele menuen på vores hjemmeside i slutningen af oktober.

Fyrmesteren kommer

Søndag den 18. oktober får vi besøg af Niels-Jørn Jensen fra Hammeren Fyr. Det bliver spændende at høre om livet oppe i det 21 meter høje fyr fra 1872, midt i den smukke natur. Fyret er placeret 82 meter over havet på Ørnebjerg. Fyrmesteren har det hele på Hammerknuden som baghave. Niels-Jørn kender historien omkring Knuden og Fyret og er en spændende fortæller. Han arrangerer også guidede ture på Hammerknuden. Mon ikke også vi får lejlighed til at høre lidt om det at bo i/på et fyr? Siden 2011 har Niels-Jørn og hans kone Jette boet i fyrmesterboligen, hvor Jette også åbner for julestue hvert år.

Pris pr. person kr. 50,00 betales ved indgang, inkluderer kaffe og kage. Arrangementet holdes i Grønnegadecentret kl. 14.00.

Fødselsdage

Vi ønsker hjertelig tillykke med dagen:

75 år 28. oktober: Keld Nicolaisen, Stationsvej 17 A, Fredensborg.

75 år 30. oktober: Lisbet Sally Storm, Enghave Park 144, Allerød.

65 år 23. oktober: Gitte Hjermov, Øster Alle 77 G, Gilleleje.

75 år 23. november: Sigurd Christensen, Engsvinget 31, Helsingø.

Bornholm i Hillerød

I 2019 kom "Bornholm til Hillerød" – i FrederiksborgCentret, nu Royal Stage, for tredje gang. Dette arrangement gentages den 5. og 6. december 2020. Det bliver et større arrangement hvert år, så der kommer flere udstillere og gæster.

Bornholmerforeningens bestyrelse har haft travlt, for mange gæster besøgte vores stand, så vi er igen på plads. På den måde kan vi gøre opmærksom på eksistensen af Bornholmerforeningen i Hillerød og den bornholmske hjemstavnsbevægelse. Og hvem ved, måske kan der falde en lille gevinst af til foreningen i form af nye medlemmer. Bestyrelsen vil orientere nærmere herom senere. Vi udsender mail til alle dem, vi har en mailadresse på. Hvis ikke vi har din e-mail-adresse, kan du ringe til Hans-Jørn Green på telefon 30355025.

I kan følge med på Royal Stages hjemmeside: <https://royalstage.dk/kalendere/bornholm-kommer-hilleroed-2020/>

30 år med bornholmsk kunst

Søndag den 1. november har vi fornøjelsen at byde velkommen til museumsdirektør Lars Kærulf Møller fra Bornholms Kunstmuseum.

Bornholmerne stiftede bekendtskab med kunsthistorikeren i 1986, da han blev ansat som konsulent på Bornholms Museum. I 1988 flyttede han så til Bornholm, da han blev ansat til at lede opbygningen af et nyt, stort kunstmuseum på Bornholm.

Trods stor modstand – over halvdelen af den bornholmske

befolkning skrev under på et protestbrev mod opførelsen af et nyt, dyrt kunstmuseum – fortsatte Lars Kærulf Møller ufortrødent, og i 1993 stod Danmarks smukkeste – og ikke mindst smukkeste beliggende – kunstmuseum klar.

På Helligdommen bliver bornholmsk kunst i dag præsenteret på en måde, som alle bornholmere kan være stolte af – formentlig også mange af dem, der var modstandere i starten. Nu er der et projekt med udvidelse af museet, og igen er bornholmerne kommet til tasterne.

Lars går på pension den 1. oktober, og en af de første opgaver som pensionist bliver at komme hos os og fortælle om 30 år med bornholmsk kunst.

Pris pr. person kr. 50,00 betales ved indgang, inkluderer kaffe og kage.

Arrangementet holdes i Grønne-gadecentret kl. 14.00.

Nye medlemmer

Kim Lange Hansen, Møntmestervej 14 g., Kbh NV
Lisbeth Due Pedersen, Dalager 9, Græsted,

Ellinor Jensen Tammosevej 64, Skævinge
Allan Jensen, Tammosevej 64 Skævinge.

Følg med på hjemmesiden

I skrivende stund stiger coronasmitten nogle steder i Danmark, og vi vil naturligvis fremover følge alle anvisninger fra myndigheder og Grønne-gadecentret. De betyder, at man skal følge med på vores hjemmeside for at tjekke eventuelle ændringer i programmet. Det betyder også, at vi kun inviterer vores medlemmer. Alle fra vores søsterforeninger er naturligvis velkomne. Endelig må vi indføre tilmelding til alle de tre næste arrangeren-

ter. Vi ved endnu ikke præcist, hvor mange vi må være i lokalerne de pågældende dage. Så det er først-til-mølle, hvis man ønsker at være med. Eller - hvis vi når maksimum, kan vi blive nødt til at afvise deltagere ved indgangen.

Bindende tilmelding senest 8 dage før arrangementet til kasserer Bente Jacobsen på tlf. 5122 7452, email: bente-finn@jakobsen.mail.dk.

FYN

Hjemstavnsforeningen
Bornholmerklubben Fyn af 1982
www.bornholmerklubben-fyn.dk

Et udsnit af Cathrine Raben Davidsens keramiske krusker med hendes håndgjorte tapet i baggrunden. Foto: Inge Mortensen.

Livet på Hammeren Fyr

Søndag den 11. oktober kl. 12.00 sker der igen noget på Virkedal, Mågebakken 80 E, 5250 Odense SV. Niels-Jørn Jensen kommer og fortæller om livet på Hammeren Fyr, hvor han har boet i fyrmesterboligen siden 2011. Niels-Jørn er en spændende fortæller og har guidede ture ude i den fantastiske natur, som Hammerknuden er. Naturstyrelsen overtog området i 1992.

Vi starter med at servere en lille tapasanretning, hvorefter Niels-Jørn vil fortælle. I pausen vil vi drikke en kop kaffe med hjemmebak, og derefter vil Niels-Jørn slutte eftermiddagen af.

Prisen for hele arrangementet er 100,00 kr. Der kan købes drikkevarer til rimelige priser.

Tilmelding senest den 6. oktober til Gurlu Grønnegaard, tlf. 2261 6705 eller Rita Piil, tlf. 2449 0175.

Udflugt til Middelfart

Lørdag den 22. august var vi på udflugt til Middelfart efter en lang pause, det var dejligt at kunne mødes igen.

Vi mødtes på Keramikmuseet Clay, hvor vi fik en spændende rundvisning. Vi kom igennem dels en udstilling af Cathrine Raben Davidsen med både keramiske krusker, malerier, tegninger og grafik og dels en udstilling af Carl-Henning Pedersens keramiske værker. Han er ellers bedst kendt for sine malerier, for udsmykningen af Angli-gården ved Herning, hvor også hans og hustruens museum ligger, og for sin farvestrålende obelisk samme sted. Der var også en fin udstilling i Skatkammeret af alt det fine porcelæn, som er blevet produceret af de store, kendte porcelænsfabrikker herhjemme.

Vi fik også set, hvor fint det er lykkedes at få placeret 1500 m² udstillingslokale under jorden i

forbindelse med det smukke område ned til Lillebælt.

Efter at vi havde studeret museet, var det tiden, at vi skulle indtage vores medbragte mad og drikke, og da vejret var noget ustadigt, fik vi lov til at sidde og spise på en overdækket terrasse på Clay, tak for det.

Da vi havde spist, kom solen frem, og vi blev enige om at køre til Kobakken, som ligger i nærheden, for at indtage kaffen og Ritas hjemmebak. Nogle af vores medlemmer var også en tur på toppen af Kobakken, hvor man kunne nyde den fantastiske udsigt ud over Lillebælt og den gamle Lillebæltbro, hvor der var kommet gang i Bridgewalking igen.

En dejlig dag fik ende, og man syntes, at det var dejligt at kunne mødes igen efter denne mærkelige sommer med corona.

Julefrokost den 6. dec.

Søndag den 6. december mødes vi kl. 12.30 til julefrokost på Virkedal, Mågebakken 80 E, 5250 Odense SV.

Bestyrelsen beder medlemmerne om forslag til retter og fastlægger menuen.

Forslag "afleveres" til Gurli eller Rita ved tilmelding.

Der aftales levering af menuens retter med medlemmer, der har lyst til at lave en ret. Udgifterne betales af foreningen.

Medlemmer kr. 75.00. Ikke medlemmer kr. 100.00.

Du skal medbringe en lille gave til en værdi af ca. kr. 30.00 til at lægge under juletræet.

Vand, øl, snaps og vin kan købes til attraktive priser.

Vi sørger for, at juletræet bliver tændt, og at vi får julegaver. Om vi kan gå om træet og synge, vil tiden vise.

Der serveres kaffe/te med hjemmebak, og der vil være "amerikansk" lotteri med fine præmier til de heldige.

Tilmelding senest den 24. november til Gurli Grønnegaard 2261 6705 eller Rita Piil 2449 0175.

Fødselsdage

80 år den 16. november:
Bjarne Rohde, Dragebakken 17, 5250 Odense SV.

80 år den 19. november:
Rita Lundbirk, Skalbjergrvej 12, 5230 Odense M.

80 år den 21. november:
Ally Nielsen, Ørbækvej 257, 5892 Gudbjerg.

ROSKILDE

Bornholmerforeningen for Roskilde og Omegn
www.roskildebornholmerforening.dk

Husk tilmelding til alle arrangementer

Fødselsdagen i december skal fejres

Her i Restaurant Håndværkeren fejres foreningens 75 år. Ejendommen, Hersegade 9 i Roskilde, blev opført af den kendte Roskildeborger, Anders Borch, i 1861. I dag ejes bygningen af Roskilde Borger- Håndværker- og Industriforening.

Vi ligger lidt underdrejet her i Roskilde på grund af coronaen, der i skrivende stund desværre igen viser sin farlighed. Men vi håber da, at man alligevel har oplevet noget godt i løbet af sommeren. Måske en tur til Bornholm, der altid er en rejse værd. Arrangementskalenderen har ikke ændret sig siden sidste blad. Vi håber stadig på at gennemføre aftenen med bornholmermad d. 20. november. Det kunne være hyggeligt at ses igen. Da der måske er begrænsede pladser, er det vigtigt med tilmelding.

Fødselsdagen afholdes stadig som annonceret d. 17. december kl. 14.00 i Restaurant Håndværkeren, Hersegade 9. Fødselsdag er fødselsdag og skal fejres. Vi

håber på en hyggelig eftermiddag. Tilmelding nødvendig, gerne via mail til formanden.

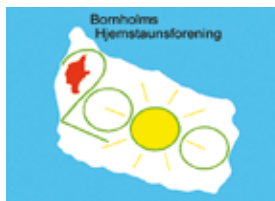
Følg med på vor hjemmeside: www.roskildebarnholmerforening.dk, hvis nu der skulle være et eller andet, vi ikke er herre over, eksempelvis aflysning.

Og så er bestyrelsen altid glad for tilmelding til møderne, gerne i god tid. EH

Fødselsdage

45 år den 24. oktober:
Michael Ipsen, Himmelev.

75 år den 4. november:
Tordis Sværke, Roskilde.

JYLLAND

Bornholms Hjemstavnforening 2000
www.bornholmshjemstavn-jylland.dk

Endelig - et gensyn

Endelig, efter måneders venten på muligheder for samvær, fik vi lejlighed til at mødes ved et arrangement. Det skete d. 23. august på Grønhøj Kro i det midtjyske.

Kroen, der var kongelig privilegeret fra 1848, er nu fredet og drives i dag af 5. generation på stedet. Krofater Jens Gregers Laigaard tog imod os, og efter at vi havde indtaget vores medbragte mad, underholdt han os på munter vis med historien om kroen og med flere sange ledsaget af guitar. Og siddende blandt mange filmplakater fra danske Morten Korch film sang vi med på ”Er du dus med himlens fugle” og ”Du er min øjeste”. Det var så dansk, det kan blive. Bagefter var der mulighed for at besøge Morten Korch mu-

seet (billedet), der bl.a. omfatter effekter skænket af Morten Korchs familie. Der er også et lille museum omhandlende de såkaldte kartoffeltyskere, og i en lade er man ved at genopbygge ”kartoffeltyskerladen”. Den blev nænsomt pillet ned for mange år siden. Nu er man så, ved hjælp af frivillig arbejdskraft, startet med at genopføre den, som den så ud dengang – meget gammel og forfalden. Har man lyst og interesse,

kan man se mere om projektet på nettet – søg på ”kartoffeltyskerladen”. Vi oplevede også forstanderen på Viborg Idrætshøjskole, der fortalte om sin spændende tilværelse som lærer på Færøerne, på flere efterskoler og som badmintontræner for DGI’s verdenshold. Vi afsluttede besøget med kaffe, kringler og lagkage, og snakken gik lystigt og længe, kun afbrudt af en enkel. medbragt sang.

Fødselsdag

Vi siger tillykke med de runde fødselsdage.

I oktober til: Hanne Tychsen i Sønderborg, født i Rønne, der fylder 80 år.

I november til: Hanne-Grethe Christensen i Åbyhøj, født i Pedersker, der fylder 75 år.

Dødsfald

Verner Månsson, Langå, født i Allinge d. 6. december 1936, døde d. 27. maj 2020. Æret være hans minde.

Julekomsammen i Rønne

I år skal vi en tur til Rønne, og datoen bliver lørdag den 28. november, hvor vi mødes kl. 12.00 på adressen Mosbakken 18, 8410 Rønne. Stedet bliver markeret med små, bornholmske flag. Vi skal have lidt godt at spise, og ellers skal vi hygge os i hinandens selskab og bl.a. synge

nogle sange fra vores sangbog. Pris inkl. mad, kaffe og kage kr. 150,-. Indbetal gerne beløbet på vores konto 9570 – 11941737. OBS: Medbring selv drikkevarer og en lille pakke til pakkespil. Tilmelding til Anette på tlf.: 2057 4622 senest 14. november.

Nye medlemmer i foreningen

Vi byder velkommen til:
Anna-Chalott Anker.
Marie-Louise Wulff Henriksen.

Michael Dam, født i Rønne.
Michael Hjorth Hansen, født i Rønne.

NÆSTVED

Bornholmerforeningen Vestsjællands og
Storstrøms Amter af 1987

Generalforsamling i Herlufmagle

Håber, alle har haft en god sommer og er kommet godt igennem den, selvom mange har opholdt sig meget på egen matrikel. Juli var lidt kølig, men til gengæld var august meget varm. Der var en dag, hvor termometeret viste 35 gr. i skyggen. Da var det mest behageligt at opholde sig et køligt sted og ikke for langt fra kølige drikke.

Ligesom andre foreninger måtte vi også aflyse vores generalforsamling i foråret på grund af Covid-19, som lagde landet i dvale. Alt blev stort set lagt ned, og da der langsomt blev åbnet lidt op til at samles, var det med begrænsninger.

Vi i bestyrelsen har opgivet at samles på vores sædvanlige mødested, H. C. Andersensvej. For det første må der kun samles 20 personer, og for det andet har vi fået instrukser på 10 sider over, hvordan vi skal forholde os med hensyn til rengøring, afspritning m.v. Selvfølgelig alle gode tiltag, men det magter vi ikke at tage ansvar for i bestyrelsen, det må vi beklage. Vi ved jo godt, at

det er vores ægtefæller, der i sidste ende kommer til at tage en del af slæbet.

Da alle trods alt har behov for at komme hjemmefra og få lidt nye impulser, vil vi afholde den aflyste generalforsamling søndag den 18. oktober kl. 13,00 i Herlufmagle-hallens cafeteria, Ravnstrupvej 1, 4160 Herlufmagle (billedet). Se dagsorden i "Klippeøen" nr. 1. Der skal vælges ny revisor og fanebærer.

Forslag, der ønskes behandlet, skal være formanden i hænde senest den 6. oktober 2020.

I bestyrelsen talte vi om at ændre lidt på traktementet i år, vi ville prøve med stegt flæsk og persillesovs, men det serverede de kun onsdag aften.

Foreningen er derfor vært ved et par stk. smørrebrød samt kaffe. Tilmelding senest torsdag den 8. okt. til Svend tlf. 4015 2712 eller mail: shla.torpe@dlgtele.dk .

Dødsfald

Igen har vi mistet et af foreningens trofaste medlemmer, Bodil Jensen. Bodil og Ib kom fra Svaneke for en del år siden og slog sig ned i Præstø. De deltog fra starten i Bornholmerforeningen, Bodil var foreningens revisor her de sidste mange år. Bodil blev bisat fra Præstø kirke den 26. august. Vore tanker går til de efterladte. Æret være Bodils minde.

Fødselsdage

80 år den 20. oktober:
Gert Thorsen, Skolegade 33,
4653 Karise, født i Klemensker.

55 år den 1. november:
Bjarne Lind, Nyvej 4. 1. th.,
2600 Glostrup.

Bestyrelsen ønsker hjertelig tillykke med dagen.

Arrangementer

Vi har planlagt følgende arrangementer: Julefrokost søndag den 13. december. Fastelavn søndag den 7. februar 2021 og generalforsamling søndag den 28. marts 2021. Disse arrangementer er selvfølgelig med forbehold for, hvad der til den tid er gældende. I skrivende stund er der jo en oplussen af smitte-tilfælde og dermed restriktioner.

Stor oplevelse i Storedalen

*Tekst og foto:
Inge Mortensen*

Næste gang du besøger Bornholm, skulle du prøve at tage en tur til Storedal ved Sandkås. Det prøvede vi i marts, og begejstringen var stor.

Storedal er en af øens mange sprækkedale, som virkelig er en

tur værd. Der står et skilt, der viser ind i Storedalen over for Sandkås Camping, men hvis man går den vej ind, går man glip af den smukke strækning ned mod landevejen. Gå i stedet ind langs åen skråt over for parkeringspladsen ved Gilbertstræde og stil så mod at gå nede i dalen hele vejen ind til det gamle stenbrud. Man krydser dels en grusvej ind til nogle sommerhuse og dels cykelstien, som er lavet på den gamle jernbanestrækning. (Nedlagt i 1953.)

Turen er ikke egnet for dårligt gående, og et par vandrestave er en god hjælp, for nogle steder skal man balancere lidt, andre steder skal man klatre over væltede træstammer, et sted skal man op ad en høj trappe, og inden man når stenbruddet, skal man op ad en lidt stejl skråning.

Men turen er alle anstrengelser værd. Sikken en natur! Vi var

der, mens anemoner og lærkesporer blomstrede, og der endnu ikke var blade på træerne, så vi kunne rigtigt se klipperne på begge sider af os. Der lå væltede træer overalt, nogle totalt overgroet med efeu, hvilket i kombination med den lille å, store granitblokke overgroet med lysegrøn mos og den grønne skovbund dannede nogle meget flotte naturscenarier. Man havde lyst til at fotografere hele tiden.

Stenbruddet derinde, Lundegårdsbruddet, er et kapitel for sig. Mellem de høje, stejle klippevægge er der mange store granitblokke, hvor man kan sidde og nyde synet af naturen og ikke mindst stilheden, eller man kan tænke tilbage på den tid i halvtredserne, hvor der stadig var fuld aktivitet i stenbruddet. Nu ser man kun enkelte gamle, rustne rester af efterladte vogne og andet materiel.

Efter stenbruddet kan man gå

lidt længere ind i dalen og også her nyde den flotte natur og ikke mindst stilheden. Det eneste, man kan høre, er den lille bæk, der risler af sted, samt lidt fuglesang. Min begejstring ville ingen ende tage, og jeg tænkte igen på, hvor fantastisk det er, at vi efter at være vokset op på Bornholm og derefter være kommet der mange gange hvert år i 45 år stadig kan finde steder på øen, hvor vi ikke har været før. Og så endda så skønne steder!

Man kan læse lidt om Store dalen i bogen "På 367 ture i Bornholms natur" af Finn Hansen, men gå hellere ind på Google og skriv "Koføeds naturperler – Store dalen", så finder du den fine udsendelse fra Store dalen, som gav os inspiration til turen. Udsendelsen kan sagtens nydes, selv om man ikke lige har planer om en tur til Bornholm.

Bornholmske skippere på Christianshavns "sorte liste"

Af Erik Jensen

"Kun 8 var født på Christianshavn. Mange kom fra provinsen, især øer med søfartstraditioner som Sild og Bornholm."

Sådan skriver lektor Anders Bjørn på hjemmesiden Christianshavns Sorte Fortid. Citatet drejer sig om de 25 slaveskipere fra Christianshavn, der sejlede tusindvis af slaver fra Afrika til De Dansk Vestindiske Øer. Flere af skipperne kom fra Bornholm. Omkring 100.000 slaver blev sejlet over Atlanten i 1700-tallet til de tre øer Sankt Thomas, Sankt Jan og Sankt Croix. Øerne var i dansk-norsk besiddelse fra henholdsvis 1672, 1718 og

1733, indtil de blev solgt til USA den 31. marts 1917.

Den såkaldte trekantssejls foregik for de danske slaveskibe mellem Danmark, Afrika og De Vestindiske Øer. Christianshavn var det centrale udgangspunkt for mange af slaveskibene, deres redere og handelskompagnier, skibsbyggere og sukkerraffinaderier.

Trekantshandelen havde forskellige fordele. For det første hjalp naturkræfterne til at gøre sejladsen lettere. Først sejlede man med passatvinden mod Afrika, og den ækvatoriale strøm hjalp skibet vestover mod Caribien, og med Golfstrømmen kom man tilbage til Europa.

Den anden meget store fordel

var, at man havde last med hele vejen rundt i trekanten. Man transporterede blandt andet våben og værktøj til Afrika, hvor man købte slaver, f.eks. af de lokale høvdinge. Slaverne blev så transporteret videre over Atlanterhavet til de danske øer. Herfra transporterede skibene især sukker med hjem til København, hvor raffinaderierne stod klar.

105 døde på rejsen

De ganske forfærdelige forhold for slaverne på turen over Atlanten, hvor de lå lænkede på hylde under dæk, er svære at fatte i dag. Tallene for hvor mange, der døde undervejs, dokumenterer de grufulde forhold.

Christian Hiorth, bornholmsk skipper på slaveskibet Christiansborg, tog i 1779 turen fra Afrika til Vestindien med ikke færre end 592 slaver. 40 døde undervejs.

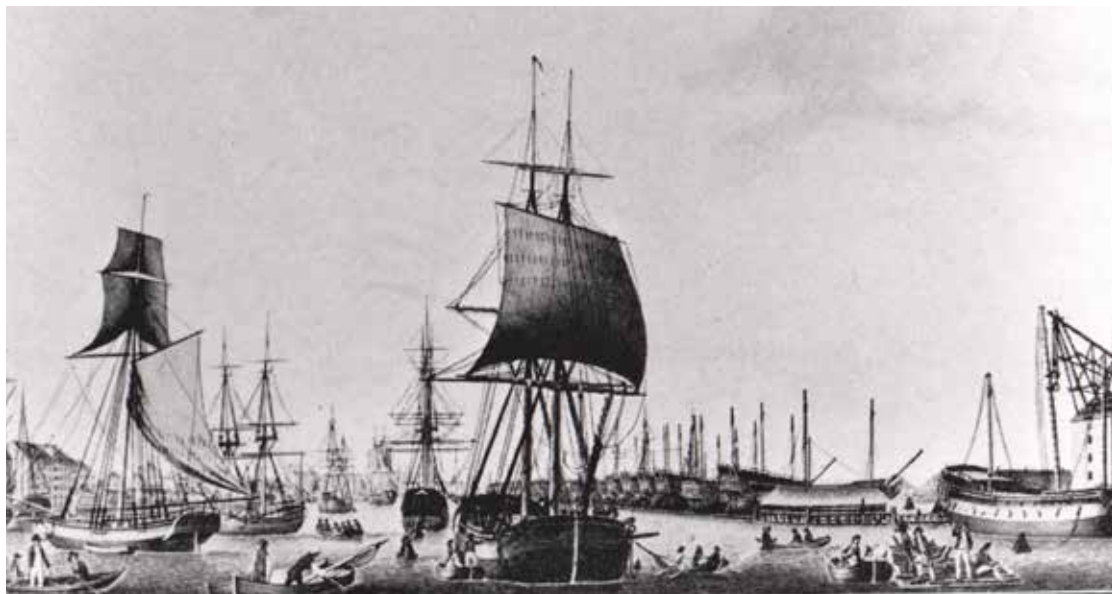
Endnu værre gik det i 1782, da Hiorth igen var skipper på slaveskibet. Turen fra København til Afrika, videre til Vestindien med slaver og hjem til København igen varede fra november 1780 til juni 1782. Den gennemsnitlige rejsetid for skibe på trekantsruten var to år. En væsentlig del af tiden gik med at få samlet slaver på Afrikas kyst. På rejsen i 1780-82 lå der kun 457 slaver lænket under dæk, men alligevel døde de 105 inden ankomsten til de danske øer.

Et par år senere, da slaveskibet havde fået ny kaptajn, udbrød der oprør undervejs, hvorunder 34 slaver blev dræbt.

Til dette forhold hører også, at næsten lige så mange søfolk døde undervejs på slaveskibene.

Et dansk slaveskib henter slaver ved det danske fort, Christiansborg på Guldkysten, det nuværende Ghana.

Københavns havn omkring 1800, hvor skibene sejlede formuer hjem til redere og købmænd.

Når der var forholdsvis mange bornholmere blandt skipperne og andre søfolk på slaveskibene, er det nok ikke, fordi de var mere parate end andre til stå for den forfærdelige behandling af slaverne. Det var snarere, fordi bornholmerne var dygtige sømænd. Ser man på rækken af sømænd, som sejlede på Grønlandsfarten i 1700-tallet, så var bornholmerne også her stærkt repræsenterede.

Bornholmske skipper

Af andre bornholmske slaveskipper kan nævnes Anders Andersen Fyhn, som kom fra Svaneke. Han var i en årrække skipper på skibe, der besejlede Grønland, og i 1781 blev han kaptajn på skibet Grev Thott, ejet af selskabet Østersøisk-Guineisk Handelselskab. Med dette skib hentede han 286 slaver i Guinea og fik 253 af dem levende til Vestindien i 1783.

En anden bornholmsk slaveskipper var Niels Westh Bohn fra Rønne. Han var først skipper på skibet Christian den Syvende og senere fregatten Ningo, som ejedes af Østersøisk-Guineisk Handelsselskab. Ningo hørte til

blandt de største slaveskibe, og den bornholmske skipper sejlede i 1780 fra Afrika mod Vestindien med 438 slaver under dæk. I 1785 havde han 475 slaver ombord på Ningo.

Niels Westh Bohn var søn af Barbara Bohn og Mads Bohn, købmand i Rønne.

Her kommer så Bornholms største velgører gennem tiderne, Marie Kofoed, ind på scenen. Niels Westh Bohns mor var søster

til Marie Kofoeds far, Morten Bohn, der var købmand og hospitalsforstander i Rønne. Det var i øvrigt ikke en tilfældighed, at Marie Kofoed blev Bornholms store velgører. Hendes farfar, Herman Bohn, var Rønne by en god mand, som blandt andet sørgede for, at man fik et hospital.

Marie Kofoed giftede sig til en

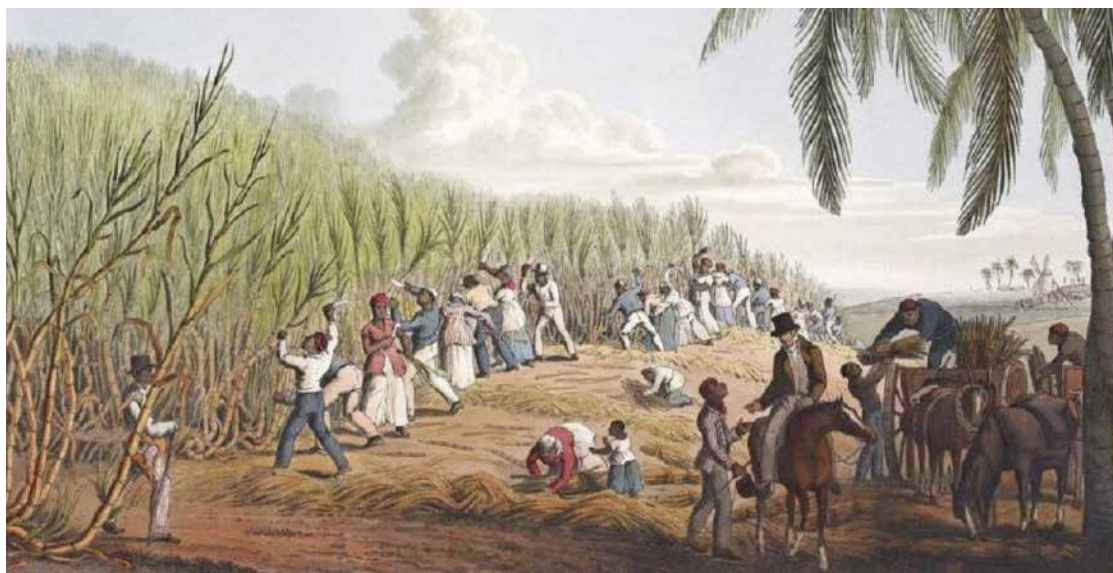
Fortsættes næste side

Hans Peter Kofoed

Marie Kofoed

Der var brug for mange slaver til at høste sukkerrør på de danskejede plantager.

stor formue og mulighed for omfattende velgørenhed, men baggrunden var tragisk. Marie var først gift med Nexø-købmanden Jochum Anker og havde sønnen Hans Morten. Men inden for et år døde både manden og den 7-årige Hans Morten. Et år senere giftede hun sig som 26-årig med Hans Peter Kofoed.

Han hørte til landets rigeste mænd. Han kom fra Kofoedgård i Østermarie, drog til søs og blev som ung skipper på skibe til Vestindien. Hurtigt fik han egne skibe, som sejlede formuer hjem til ham i den store bryggergård på Christianshavn, som han byggede i 1785. Hans Peter Kofoed sejlede aldrig med slaver. Han holdt sig til den mere sikre vej – direkte til Vestindien og retur til København med især sukker. På et tidspunkt havde han otte skibe i fart til Vestindien og hørte til blandt de største private redere.

Hans Peter Kofoeds relation til det bornholmske kom til udtryk på mange måder. Han brugte således bornholmske sandsten til at udsmykke sin store gård i Ovengaden oven Vandet på Christianshavn. Han købte gården for 10.000 rigsdaler og opførte så

den nye bryggergård, som blev vurderet til 27.900 rigsdaler af brandmyndighederne, da den stod færdig.

Kofoed hyrede også en del bornholmere til at sejle sine skibe. Johan Prædbjørn var yngstemand ombord, da Hans Peter Kofoed drog afsted på sin første tur som skipper i 1773, og 11 år senere blev Prædbjørn selv skipper. Han sejlede med flere slaveskibe, inden han i 1803 blev skipper på et af Hans Peter Kofoeds skibe.

En anden sømand, som stod Hans Peter og Marie Kofoed nær, var Peter Petersen Kofoed. Det var Hans Peters søstersøn, og han boede i en årrække med sin familie hos Marie og Hans Peter i bryggergården. Han var kaptajn på flere af Kofoeds skibe, men senere slog han sig på kapreriet og udrustede flere kaperskibe.

Med sikkerhed i slaver

Selv om Kofoed ikke handlede med slaver, så var slavernes arbejde med at plante og høste sukker grundlaget for hans store rigdom og Marie Kofoeds velgørhedsarbejde. Hans Peter Ko-

foed nøjedes heller ikke med at købe sukker af plantageejerne på Sct. Croix. Han var også med til at finansiere dem. Han lånte en række plantageejere flere hundrede tusinde rigsdaler og fik blandt andet sikkerhed i slaver.

Hans Peter Kofoed døde i 1812, men Marie Kofoed fortsatte i de næste 24 år med at forvalte den vældige formue på bedste vis. Blandt andet fortsatte hun med at drive de to godser, Holbæk Amts Ladegård og Åstrup Gods, som Kofoed havde købt for omkring 800.000 rigsdaler et par år inden sin død.

Rundt om i verden vælter man i dag statuer af mennesker, som har en relation til fortidens slaveri, og herhjemme er der røster, som f.eks. kræver Schimmelmannsvej i Gentofte omdøbt, fordi Ernst Schimmelmann var en af de store spillere, når det gælder dansk slavehandel.

Med den omfattende velgørenhed Marie Kofoed stod for, tør man tro på, at hverken hendes statue i Almindingen eller Marie Kofoedsvej i Rønne kommer til at lide overlast. Trods relationerne til slaveriet.

Trojloj i Trojlebjærskauen

Østan for Stâmpan, godt gjemt båg skâuana, liggjer Arnâga – ded e et lided fiskerlaje, tile-tâl fiskarahuz å nonna små gâra, som ikkje hâr dorra jor samlad, men spret i små stykkje.

For monga år sin va der ju fællesdrift, å denj dânj i då kanj enj se ded gamla stengjâred, der strækkjer saj frå Ânâga te Stâmpan ("Gâulgjâred" hed'ed å va bled sat a to gonga).

Då bønnarna ble enia om å dela jorn, va'd ikkje så let, vis di skulle hâ læje go ræt; denj jorn, der lå nærmast lajed, hadde ju fâd ded grâned gjønningj, der va samlad runt i møjdynjarna, å ju længere enj kom ud, ju minre va der kommed, derfor ble jorn sømplere å sømplere, ju nærmere enj kom Stâmpan, å derfor fikj di longa, småla stykkje, der nåde frå haved te gjâred. Senere e der bled magasjeft, så beddana e bled mera passelia.

Forå hetta reda i ajle desse jorabeddana, gå di dom naun – der va "Myrestykkjed", "Stenstykkjed", "Varpalykkjan", "Damlykkjan", "Kulestykkjed", "Vângaled", "Avlastykkjed", "Mellemgraven", "Brestykkjed", "Kaggadamma", "Smålâgerne", "Horsemyr", "Trojlebjær" å "Tværâgrana". "Tværâgrana" ble men sjællan avlda. "Trojlebjær" va plântad te me skâu, forkrøblada fyrretræ.

Jâ hâr hørt et sagn frå Trojlebjærskauinj. Der skulle stå en stor kjista fylt me de bâra gujl nedgravad der, men denj va ikkje te å få far i, for der va så majed trojloj å djævelskaw, der holt vagt. Enj gong va der to kara, der ville præva på å hæva kjistan; di forhøre dom om, va di skulle gjorra, hos enj kloger manj, å hanj sâ, a di ikkje måtte saj nåd, mens di hævada kjistan, læje majed va der så sjeede.

Di gjik så derud en nat; di fant

For 70 år siden skrev "Ch.P." i Klippeøen denne beretning fra Arnager.

let stædet, vår di skulle grava, for der va en blå flamma, der svævada âuer jorn. Då di hadde gravad lid, ble'd et fârlit uvær, ded blæste, lynada å tårdnada. Då di nåde ner så di så kjistan, kom der nonna stora fâula, der baskade me vinjana om ørn på

kârana, bågætte kom der en stor, svârter kat, der væste å sprut-tada. Nu hadde di fâd kjistean mæst op idâ hollad, å så kom der et kjøretøj, ded va en gammel kjælinj, der kom âgenes me to rø hâna i stædet for hæsta. Nu kunje den ena manj ikkje hojla saj – hanj sâ: "Ded va då fan te kjøretøj". I ded samma sonk kjistan ner i jorn ijen, å hollad, di hadde gravad, lokte saj. Så måtte di opgjje, så kjistan står stâdi der inu, sajtes der.

På det gamle matrikelkort, opmålt 1784-1814, kan man se, hvordan markerne var delt op. Arnager ses nederst i hjørnet til højre.

Arnager - en slags landsby

Den rigtige, historiske forklaring om markerne ved Arnager forklares sådan i bogen "367 ture i Bornholms natur":

Når avlsbrugerejendommene i Arnager har deres egen matrikelrække og ikke følger sognets numre, skyldes det den ejendommelige omstændighed, at Arnager blev anset som en slags landsby uden dog at være det i almindelig dansk forstand.

Forklaringen ligger i, at Store Myregård under lybækkertiden var ved at udvikle sig til en herregård med den skånske

adelsmand Trud Myre som ejer, og han gjorde ihærdige forsøg på at få Arnager lagt under sit gods.

Berent Knop satte sig ivrigt imod og forhindrede dette, og siden har der været et jordfællesskab med en uudsiftet Arnager Vang, en fælles Arnager Lyng, et gadekær, gadebrønde og lerkule til fælles afbenyttelse for Arnagers beboere.

Fællesstyret over byens anliggender blev udøvet som i en rigtig landsby, ledet af en formand på et gadestævne.

Jemmafrå

op i 700.000 kroner. 350.000 af dem, håber foreningen, vil komme fra regionskommunen.

Varmepenge retur

Der er et større millionbeløb på vej tilbage til fjernvarmekunderne i Rønne. Rønne Vand og Varme har besluttet, at man vil tilbagebetale 43,3 millioner kroner, som har været hensat i forbindelse med fjernvarmestriden med BEOF, til deres andelshavere. Det oplyser selskabet i en pressemeddelelse. ”Vi har ikke lagt os fast på hvorledes hensættelserne tilbagebetales, men meget taler for en udbetaling over een eller to gange i forbindelse med a’conto opkrævningerne,” skriver RVV i en pressemeddelelse.

Langhus fra vikingetiden

I Vestermarie er der fundet et langhus fra vikingetiden. ”Lokalt er det her noget af det største dimensioneret hus, som jeg har set.”, siger chefarkæolog Finn Ole Nielsen fra Bornholms Museum til TV2 Bornholm. Arkæologerne har fundet et 7 meter bredt langhus med et tagudhæng i hver side på to meter. Langhuset er mindst 20 meter langt og sandsynligvis meget længere. Det kræver dog yderligere udgravning for at fastslå, præcis hvor langt huset er.

Flere afgang

Bornholmslinjens nye sejlplan for 2021 betyder, at der skal sejles flere gange mellem Rønne og Ystad.

Sejlplanen viser, at der kommer flere afgang og lavere priser end i 2020.

I alt vil færgerne - Express 1 og Max - sejle 388 ekstra afgang til næste år. Max skal ud på 374 ekstra afgang og Express 1 sejler ud på 14 ekstra afgang.

”Med de mange ekstra afgang vil vi fortsætte succesen og sikre tilgængeligheden til Bornholm – også i de uger, hvor der er stor interesse for at komme til Bornholm”, siger Molslinjens kommercielle direktør, Jesper Skovgaard i en pressemeddelelse.

Priserne vil egentlig stige til næste år, men på grund af faldende oliepriser vil Færgekonsortiets olieprisfradrag gøre alle billetter en smule billigere. Dertil kommer et prisfald på en række billettyper, fordi gennemsnitspriserne i 2019 i alt blev overskredet med 3,8 millioner kroner.

Det vil især være høje biler, anhængere, autocampere og gående på Rønne-Ystad, der vil få glæde af reduktionen af billetprisen. Samtidig vil der også komme ekstra morgen- og aftenafgang i weekenderne i skolernes sommerferie.

”Situationen med corona har i år sendt en masse nye turister til Bornholm. Mange af dem kommer forhåbentligt tilbage, derfor er det nødvendigt med høj frekvens, som giver fleksibilitet og gør både længere og kortere ture til Bornholm mulige,” siger Jesper Skovgaard.

Skatepark i Rønne

En gruppe forældre oprettede gruppen 'Skatepark Rønne' på Facebook i juni måned. De har nu dannet en forening, der skal sikre et godt miljø for skatere i Rønne, og om tre måneder håber de, at der kan stå en midlertidig skatepark klar. Foreningen har søgt midler hos kommunen til en midlertidig bane, fordi et permanent anlæg har udsigt på i bedste fald 3-4 år og måske længere. En midlertidig skatepark vil løbe

BORNHOLMSKE HJERTER
af Kirsten Kofod Ellem

24 hjertemotivens historier med fotos og skabeloner, så du selv kan flætte dem.

Pris: 200 kr.

Kan købes i alle boghandlere og på nettet: www.bogprimit.dk

Redaktør: Engestrup

**Sæt
annoncen
i Klippeøen
- den gode
kontakt**

LEHNSGAARD KOLDPRESSET RAPSOLIE

Fremstillet af den fineste afskallede raps.
Dyrket i bornholmsk muld af bornholmske landmænd.
Ren og sund kvalitet til dressing, stegning,
bagning - og grill. Prøv også krydderolierne
og den nye økologiske rapsolie.

Spørg efter den i din butik.
Se mere på
www.lehnsgaard.dk
- eller ring på tlf. 2323 6171

Bornholmerbussen

Linje 866

Daglige afgang:

Ballerup Station • Hovedbanegården • Ystad • **Rønne**

Pladsbestilling: **4468-4400**

www.graahundbus.dk

Altid bornholmer

Følg med i hvad der sker i din hjemstavn.

Abonner på Bornholms Tidendes e-avis og få adgang til:

- Bornholms Tidende som e-avis seks dage om ugen.
Kan læses på PC, tablet og smartphone.
- Lukkede artikler på www.tidende.dk
- Bornholms Tidendes arkiv helt tilbage til den første avis fra den 3. juli 1866.

RA BÅT

Er du medlem af Bornholms Hjemstavnsforening får du 30% rabat på de første 3 måneder

Kontakt abonnementsafdelingen på tlf. 5690 3000 eller

mail abonnement@bornholmstidende.dk

Det mest særlige kendetegn på Bornholms Tidende er, at det er det eneste avis på Bornholms Tidende Internet-udgave 6 måneder.

Bornholms Tidende
Tråden i bornholmernes historie

AKTIVITETSKALENDER

KØBENHAVN:

Søndag den 4. okt. kl. 12.00: Generalforsamling og banko.

Lørdag den 17. okt. kl. 14.00: Hygge med underholdning.

Søndag den 1. november kl. 13.30: Bankospil.

Lørdag den 21. november kl. 13.00: Julehygge og juletræ.

HILLERØD:

Søndag den 18. okt. kl. 14: Fyrmester Niels-Jørn Jensen.

Søndag den 1. nov. kl. 14: Lars Kærulf Møller.

Søndag den 15. nov. kl. 12.30: Bornholmermad.

Lørdag-søndag den 5.-6. december: Bornholm i Hillerød.

HELSINGØR:

Søndag den 11. oktober kl. 13: Generalforsamling.

Søndag den 22. nov. kl. 14: Julehygge med Jørgen Lundt.

ROSKILDE:

Fredag d. 20. november kl. 18.00: Bornholmermad.

Torsdag d. 17. december kl. 14.00: 75 års jubilæum.

NÆSTVED.

Søndag den 18. okt. kl. 13.00: Generalforsamling.

Søndag den 13. dec.: Julefrokost.

FYN:

Søndag den 11. okt. kl. 12.00: Fyrmester Niels-Jørn Jensen.

Søndag den 6. dec. kl. 12.30: Julefrokost

JYLLAND:

Lørdag den 28. nov. kl. 12.00: Julekomsammen i Rønde.

Indmeldelsesblanket

Undertegnede ønsker at blive medlem i hjemstavnsforeningen i
København - Helsingør - Hillerød - Roskilde - Næstved - Fyn - Jylland

NAVN: _____

ADRESSE: _____

TLF.: _____ FØDESTED: _____

Fødselsdato: __ MD: __ ÅR: __ Fødenavn: _____

Mine runde dage må omtales i KLIPPEØEN og Bornholms Tidende

Indsendes til Bent Christiansen, Sognevangen 2A, Sengeløse,
2630 Taastrup. Tlf. 22643604. Ønsker du ikke at klippe i bladet så
skriv kuponen af. Eller send oplysningerne til:

bent_christiansen@mail.dk

Redaktionen sluttet 13. sept. 2020
Deadline næste nr.: 9. nov. 2020